

ELÄMÄ PITKÄRANNASSA.
=====

Konttorin päästyä näin hyvään alkuun ja puutteellisuuksien korjautuessa oli myös henkilökunta vähitellen saanut olonsa järjestymään mukavaksi. Asumukset saatiin viihtyisiksi ja tuttavuuksia solmittiin talon muiden asukkaitten kanssa. Puupohjaiset rautasängyt olivat kyllä alussa epämiellyttävän kovat, mutta niihin tottui pian.

Välillä ilahdutti vänrikki Terämaa meitä lauluillaan ja silloin tällöin järjestetyt kahvi- tai teekestit olivat mieluisia valopisteitä, milloin olo rupesi käymään yksitoikkoiseksi.

Uutisia saimme kuulla hyvin vähän, kun ei ollut radioa käytettävänä eikä sanomalehtiä alussa saatu nähdä muuta kuin sattumalta ja silloinkin tavallisesti toista viikkoa vanhoina. Asiakkaat kertoivat kyllä tapahtumista omilla lohkoillaan, mutta mitään täydellisempää kuvaa ei saatu tilanteen kehityksestä yleensä. Tilanne parani jonkun verran, kun keksimme pyytää rintamalehden "Karjalan Viesti" meille lähetettäväksi. Se välitti meille yhteenvetona kaikki edellisen päivän tärkeimmät tiedot.

Pääkonttorin kautta pyysimme kyllä saada joitakin pääkaupungin lehtiä tilatuiksi, mutta kesti kauan ennenkuin niitä saatiin ja sittenkin oli niitten tulo epäsäännöllisten

postiolejojen takia aivan sattuman varassa.

Eräs puoli, joka ei oikein ottanut järjestyäkseen oli ruoka-asia ja aterioiminen. Meitä kun ei sääntöjen mukaan voitu laskea oikeastaan minkään ruokakunnan muonavahvuuteen. Paikkoja oli kyllä useitakin, mutta kukaan ei tahtonut huolia meitä vieraakseen, kun yleensä koko huoltopuoli oli jäänyt etukäteen järjestämättä.

Loppujen lopuksi järjestyi asia komendantin mahtikäskyllä ja me saimme virallisen luvan yhtyä erään armeijan autokorjaamon muonavahvuuteen.

Tämän ruokakunnan ateriat tarjottiin saman talon kellarikerroksessa, jossa muutenkin olimme, mikä tietysti oli eduksi, kun aamiainen oli syötävä pankin aukioloajalla ja meidän täytyi pistäytyä aterioimassa vuoron perään.

Ikävä vaan oli, että juuri siinä yksikössä sattui olemaan vähemmän onnistuneita keittäjättäriä, jotka usein epäonnistuivat ruoan valmistuksessa. Mainittavaa vaihtelua eivät silloiset ainekset sallineet, joten siitäkkin syystä ravinto tuntui hyvin yksitoikkoiselta, eikä ruoka tahtonut ajan mittaan maistua juuri kenellekään. Se vaikutti ehdottomasti laihduttavasti ainakin osaan meistä.

Siirryttyäni myöhemmin Sortavalaan ja sikäläisen komendantin pöytään syömään, huomasin kuitenkin, että olimme olleet suhteellisen hyvissä ruoissa Pitkärannassa ollessamme.

Yleensä pysyi mieli kaikilla reippaana ja ilo oli suuri joka kerta, kun joku asiakas tiesi kertoa "meidän poikiemme" menestyksistä tai kepposista, joita vähän väliä oli voitu järjestää vihollisen kustannuksella.

Silloin tällöin ja oikeastaan aika useinkin saimme todistuksia siitä, ettei vihollinen ollut meistäkään kovin kaukana. Emme ainakaan totuutta muuntelematta voineet väittää olleemme siltä ulottumattomilla.

Niinpä venäläinen partio pari viikkoa saapumisemme jälkeen kävi räjäyttämässä maantierummun Koirinojassa, jonne olinpaikastamme ei ollut kuin vajaa 10 kilometrin matka.

Usein kuului myös tykkien jyske, kun vihollisen sota-alukset kävivät tulittamassa meikäläisiä rannikkopattereita. Niistä meitä lähimmät olivat vaan muutaman kilometrin päässä. Selvästi saatoimme myös nähdä aluksien tykkien suuliekit. Onneksi ei vihollinen ottanut meidän majapaikkaamme maalikseen, vaikka hyvinkin olimme tykkituloella saavutettavissa.

Pahemmin häiritsti meitä lentokoneista käsin uhkaava vaara. Liioittelematta voi väittää, että ryssä kävi häiritsemässä meitä aina, kun sää sen suinkin salli. Toistakymmentä hälytystä vuorokaudessa ei ollut mitään harvinaista, mutta onneksi koneet eivät tavallisesti pudottaneet mitään pommeja.

Muutaman kerran olimme kuitenkin pommituskohteena ja voimme kiittää onneamme, ettei pankille eikä sen henkilökunnalle sattunut mitään vahinkoa. Lähin pommi räjähti vajaa 40 metriä pankista. Talon ikkunat menivät silloin aivan säpäleiksi ja sirpaleitakin tunkeutui aukoista sisään onneksi ilman vakavampia seurauksia. Vahtimestari Kankaanrinta sattui silloin juuri olemaan ulkosalla ja arviolta 50 kilon pommi räjähti noin 10 metriä hänestä, mutta vahingoitta hän sittenkin selviytyi. Sama pommitus vaati paikkakunnalla kahden suomalaisen aliupseerin hengen, minkä lisäksi viisi vangittua ryssää kuoli. Aineelliset vahingot olivat mitättömät, vaikka erään asekorjaamon kattoon tuli täysosuma ja rautatiellä aseman kohdalla eräs sotasaaliiksi saatu tavaravaunu syttyi tuleen ja paloi käyttökelvottomaksi.

Eräessä toisessa pommituksessa, joka ei vaatinut ihmishuhreja, syttyi myös tavaravaunu ja eräs vajarakennus aseman lähellä palamaan ja tuhoutui kokonaan.

Nämä vahingot olivat merkityksettömät siihen verrattuna, mitä paikkakunta aikaisemmin oli saanut kärsiä, sillä sodan aikana oli noin puolet tehdasrakennuksista tuhoutunut ja yhteisvahinko laskettiin sadoissa miljoonissa.

Olihan vielä meidän saapuessamme rauniot monin paikoin ilmiliekeissä ja hiilivarastossa oli tuli valloillaan useita viikkoja sen jälkeenkin. Puunjätteistä muodostettu rantatyte paloi koko sielläoloaikamme ja sammui vasta syysateisiin.

Tästä johtui, että koko ajan elimme savupilven sisällä, joka joskus, tuulesta riippuen, oli haitallisen tiheäkin.

[Faint, illegible text, possibly bleed-through or a second column of text on the left page]

[Faint, illegible text at the top of the right page]

MAKKAUKSEN KÄSITTELY.

[Faint, illegible text in the first column of the right page]

[Faint, illegible text in the second column of the right page]

[Faint, illegible text in the first column of the right page]

[Faint, illegible text in the second column of the right page]

[Faint, illegible text at the bottom of the right page]